

ტექსტის ავტორი მარია ნაიეში
მთარგმნელი თამთა გუგუშვილი

ილუსტრატორები
იულია ვუსი და ივანე კიკიბიდა

შახაისა

ქრძედი თიხის ძივლე ისტორიის

ჩა აჩილს გენერატორი?

განოცილი — ეს აჩის მიზანმიმართული ქადაგება უმოკლესი, ეთნიკური, ხასობიანი ან ხალიბიური ჯგუფის ნაწილობრივ ან სხულად გასანადგურებლად. უკრაინის ისტორიაში განოცილის გაგალიტი 1932-1933 წლების დიდი შიმშილობა, ჰოლოკოსტი.

პოლიტიკური რეჟიმის ცვლილების მიუხედავად, 1920-იან წლებში უკრაინის ეკონომიკის მთავარი გამწევი ძალა კვლავ სოფლის მეურნეობა იყო.

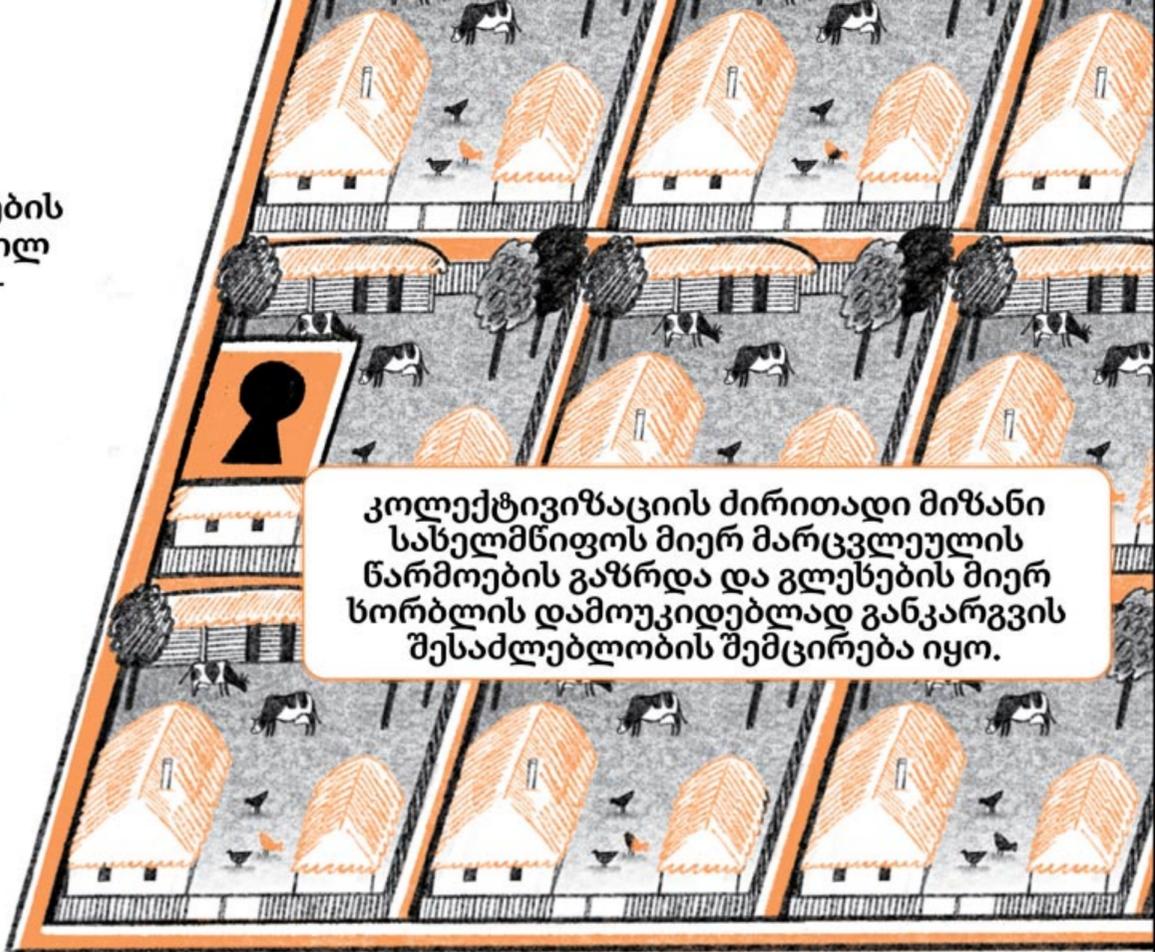
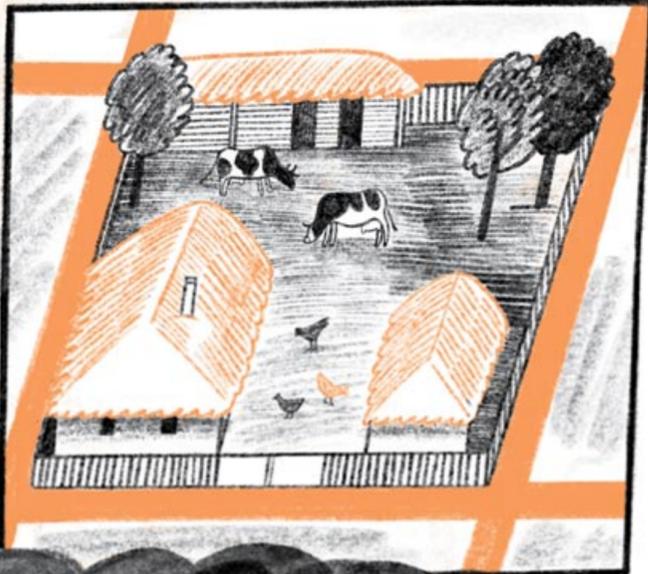
გინვევთ ნათელ
კომუნისტებში

უკრაინელ გლეხებს დიდად არ სჯეროდათ კომუნისტური იდეების, ეს კი პარტიის სელმძღვანელობას აშფოთებდა. პარტიას ქვეყნის ინდუსტრიულ სასელმწიფოდ გადაქცევის ამბიციური გეგმები ჰქონდა.

თუმცა ამ გეგმებს კაპიტალიზმისგან მტრის სატის შექმნის იდეა უფრო ამოძრავებდა, რადგან კაპიტალიზმი თავად სსრკ-ს არსებობს უქმნიდა საფრთხეს.

გეგმის მეორე საკვანძო ნაწილი იყო კოლექტივიზაცია, რაც ინდივიდუალური გლეხური მეურნეობის იძულებით გაერთიანებას და და მსხვილ მეურნეობებად - კოლმეურნეობებად - გადაკეთებას გულისხმობდა.

კოლექტივიზაციის ძირითადი მიზანი სახელმწიფოს მიერ მარცვლეულის წარმოების გაზრდა და გლეხების მიერ სობრლის დამოუკიდებლად განკარგვის შესაძლებლობის შემცირება იყო.

ეს ამბიციური გეგმა რომ შესრულებულიყო, გლეხებს მარცვლეული საბაზრო ფასზე ხუთჯერ უფრო იაფად, იძულებით უნდა ჩაებარებინათ.

ამ სტრატეგიის მიზანი იყო მარცვლეულის ექსპორტის გაზრდა და მეტი სასსრების მიღება ინდუსტრიალიზაციის დასაფინანსებლად.

გლეხები წინააღმდეგობას უწევდნენ ამ პოლიტიკას, რადგან შემოთავაზებული ფასები მათი ყოფა-ცხოვრების მინიმალურ დონესაც კი ვერ უზრუნველყოფდა. ეს დაპირისპირება სერიოზულ საფრთხეს უქმნიდა პარტიული გეგმის განხორციელებას.

ამიტომაც, ხელისუფლებამ გადანყვიტა ნებისმიერი საშუალება გამოყენებინა, ოღონდაც გლეხები იძულებით "დათანხმებოდნენ" შემოთავაზებულ გეგმას.

ხომოხ აღწეიღა (მახიღი) კულაკებს?

პარტიამ იძულებით დათანხმება „კულაკების, როგორც კლასის, განადგურების“ პროცესის დაწყებით გადანყვიტა.

ლიპვიღასი

პროპაგანდა კულაკებს მდიდარ და სხვათა ექსპლუატატორ გლეხებად წარმოაჩენდა. მათ სშირად ახასიათებდნენ როგორც ხარბებს, რითაც ხალხის თვალში მტრის სატს ქმნიდნენ.

ახსაბობდნენ თუ ახა «კულაკები» (მახიღა)?

კულაკის სატი დიდნილად გადაჭარბებული და დემონიზებული იყო. განკულაკების მსხვერპლნი სშირად სდებოდნენ ჩვეულებრივი გლეხები, რომელთაც უსაფუძვლოდ არქმევდნენ „კულაკებს“, მათი რეალური ეკონომიკური მდგომარეობის მიუხედავად.

კულაკების «გამოვლენის» პროცესი, რომელიც ფაქტობრივად ბრალდებისა და რეპრესიების მექანიზმს წარმოადგენდა, სორციელდებოდა სპეციალური კომისიის მიერ. მის შემადგენლობაში შედიოდნენ საბჭოთა უშიშროების ორგანოების წარმომადგენელი, სასოფლო საბჭოს თავმჯდომარე და პარტიის მდივანი.

კოლხაუნ ნაოგაუი

რა შეიძლებოდა მომხდარიყო უარის თქმისა და წინააღმდეგობის შემთხვევაში? გლეხებს აპატიმრებდნენ და გადასასახლებას ან დასვრეტას უსჯიდნენ. ქონებას – მარცვლეულს, ინვენტარს, მიწასა და პირუტყვს - ართმევდნენ და ყიდდნენ.

1929-1930 წ.

ის ზამთარი განკულაკების ყველაზე აქტიური ფაზა იყო, რაც ადამიანების ყაზახეთსა და ციმბირში მასობრივ დეპორტაციას ნიშნავდა.

1930 წელს საბჭოთა რეჟიმმა თავის მიერ "კულაკად" შერაცხული დაახლოებით 300 ათასი უკრაინელი გადაასახლა.

დეპორტაციის პირობები არაადამიანური იყო. ხალხი ისე გადაჰყავდათ, რომ საკმარისი საკვებითა და აუცილებელი დასმარებით არ უზრუნველყოფდნენ. ასეთმა სასტიკმა გარემოებებმა დაავადებების აფეთქება, შიმშილი და მრავალრიცხოვანი სიკვდილიანობა გამოიწვია.

კოლმეურნეობა

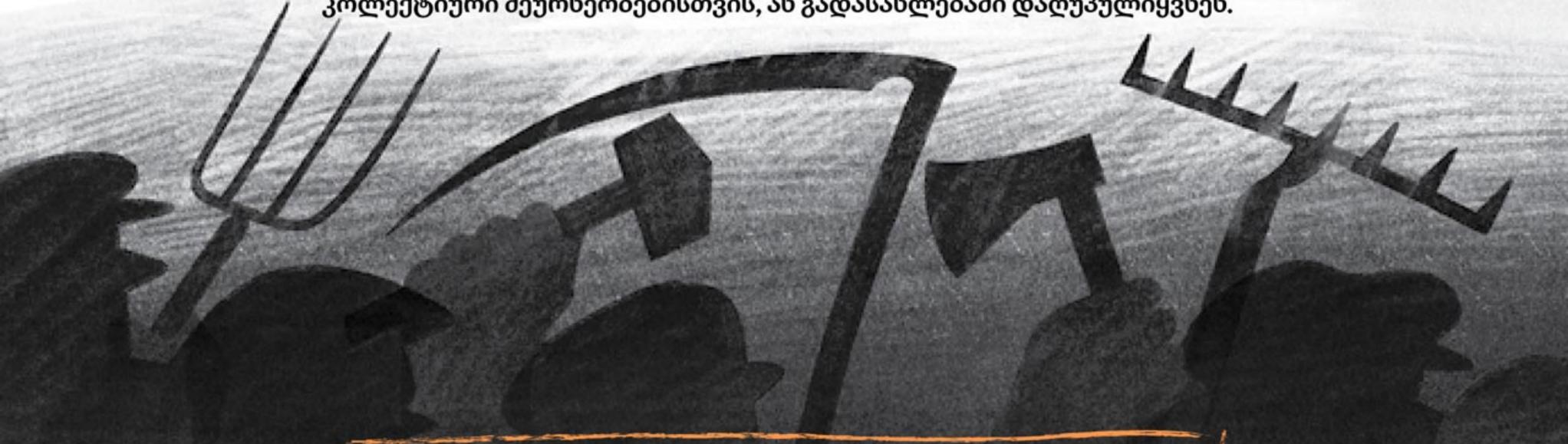
სტალინი მიზნად ისახავდა გლეხობის სრულად შეცვლას კონტროლირებად კოლმეურნეობებად.

პარტიის ფუნქციონერები გლეხებს, დასჯის მუქარით, კოლმეურნეობების შექმნას აიძულებდნენ.

გლეხები არჩევანის წინაშე არჩევანის გარეშე აღმოჩნდნენ - ან უნდა გადაეცათ მიწა და პირუტყვი კოლექტიური მეურნეობებისთვის, ან გადასახლებაში დაღუპულიყვნენ.

მაშინაც ხადხი მაინც წინააღმდეგობას უწევდა.